Uutiset

Meteoriittien jäljitys alkoi

Venäjän Uralilla etsitään kuumeisesti meteoriitin palasia. Asiantuntijat uskovat, että perjantaisen meteoriräjähdyksen jäljiltä meteoriitin palasia päätyi maanpinnalle asti. Meteoriräjähdyksessä loukkaantui jopa 1200 ihmistä.

ikirjoitus

U-hoito tuskin hentää jonoja

U on avaamassa kansalaisilleen mahdollisuuden hakeutua saamaan terveyspalveluja toisessa jäsenmaassa. Suomessa vallellaan potilasdirektiivin edellyttämiä säsiä. Niiden pitäisi tulla voimaan ensi vuoalussa.

siko EU ratkaisu paljon tuskailua herättäin terveyskeskusten ja sairaaloiden hoihin? Todennäköisesti ei, pieni lievitys nmillään.

sinkertaisen, hyvän idean toimeenpano ssäkään tapauksessa ole yksinkertaista ja poa. Sosiaali- ja terveysministeriön harkitksi esittämät vaihtoehdot toiminnan, korsten ja omavastuiden malleista ovat melkoivyyhti. Kansalaisten palvelujen parantaen vastapainona ovat mm. kuntia uhkaavat ustannukset. Kotimaiset yksityispalvelut äävät kilpailua – jota EU juuri haluaa edis-

hin ratkaisuun päädytäänkään, se ei saa tuo havaittua eriarvoisuuden lisääntymistä eyspalvelujen saannissa. Hyvätuloiset syöterveyshuollon piirissä olevat ovat usein mmassa hoidossa kuin julkisten palvelujen ssa olevat.

oni suomalainen on jo ennen direktiiviä hoanut itseään EU-naapuri Viron edullisissa eluissa. Kauemmas hakeutumista voi hiaa esimerkiksi kielitaidon ja tietämyksen te. Ehkä terve varovaisuuskin; hoitovahinn selvittäminen on työlästä kotimaassakin. ektiivin toinen puoli on, mitä Suomen terlenhoidolla on tarjota muiden EU-maiden alaisille. Osataanko osaamista myydä? Ulaiset eurot olisivat tervetulleita muualle vien vastikkeeksi.

akkois-Suomessa oma lukunsa on EU:n ulolelta tuleva terveysturismi. Sitä on viritelkään, ja viime aikoina taas vähän hartaamTyypillisesti ennakkoluulot ovat leimahtaturhan takia. Leikkaussalien käyttöastetarantava venäläisvieras ei suinkaan pidenantasuomalaisten hoitojonoa, vaan edistää suillaan sen nopeampaa lyhentämistä.

ku Espo
ku.espo@kymensanomat.fi

ottua

messa oletetaan, että pienten lasten hemmat ovat joko töissä tai lasten ssa kotona. Monessa muussa maassa heelliset voivat yhdistää joustavammin aikatyön ja lastenhoidon sekä jakaa enhoitovastuuta keskenään.

Kauppinen osallistuu Sosiaalivakuutus-lehdessä nhoitokeskusteluun.

ut lehdet

VALAINEN pohtii naipolia työmarkkinoilla:

ä 2000-luvun suomesinen kantaa yhä pääun lasten hoidosta, ja hänen osaamisensa ja rkynsä kyseenalaiste- Kannustaako se sitten tämään työuraa? ihoidontukea käyttää en prosenttia miehisisipa kiinnostavaa lutkimus siitä, millaiettein ja kokemuksin laavat työelämään. idit pohtivat töihin ta, painavat vaakakutkimusten mukaan n huoli perheen hyöinnista ja perheen tallinen tilanne. Tähän lppo ratkaisu: nykyistavammat työajat."

SEUDUN TULEVAI-TA ilahdutti eduskunusi avajaisväittely:

skunnan roolia ja kesulukulttuuria on köyhnyt se, että suurin osa ksistä tehdään halpuolueiden kansanajien voimin. Keskusja kompromisseja ei a, kun yksinkertainen mistö edustajien ääriittää.

kinen keskustelu – assa tapauksessa laadukas väittely - joka tapauksessa haastaa hallituksen linjan. Se voi jopa pakottaa hallituksen joko muuttamaan linjaansa tai varautumaan äänten menetyksiin seuraavissa vaaleissa.

Puhemies Heinäluoman lanseeraama uudistus on piristävä lisä eduskunnan työskentelyyn. Sopisi erityisen hyvin Yleisradion tehtäviin hioa eduskuntakeskusteluista kansalaisia herättävä formaatti."

TALOUSELÄMÄ kannustaa kehittämään yrityksille todellisia kilpailuetuja:

"Jos yhteisövero olisi merkittävästi alempi, kuten EK esittää, se todennäköisesti toisi tuotannollisia investointeja Suomeen. Veroedulla saavutettu kilpailuetu katoaa heti, kun kilpailijamaat alentavat omaa verotasoaan. Siksi sen varaan ei voi tehdä pitkiä suunnitelmia.

Markkinoiden läheisyys, niiden ymmärtäminen, muita parempi osaaminen ja vakaa toimintaympäristö ovat pysyvämpiä kilpailuetuja. Toistaiseksi olemme osaamisessa esimerkiksi Kiinaa edellä, mutta etumatka hupenee."

Selkälokki (vaarantunut)
Laji on taantunut voimakkaasti viime vuosikymmeninä. Merellä tavattavan fuscus-alalajin maailman kannasta puolet pesii Suomessa.

Tylli (silmälläpidettävä)
Laji on suhteellisen yleinen, mutta on vähentynyt muun muassa rantaniittyjen umpeenkasvun takia.

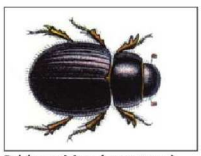

Pulskasantiainen (vaarantunut)
Kiiltävän musta tai ruskea pulskasantiainen elää hiekkarannoilla meren äärellä. Lentokyvytön kuoriainen on hyvin harvinainen.

Etelä-Kymenlaakson läheisyydessä kaksi öljyonnettomuuden riskipistettä

Kimmo Inki

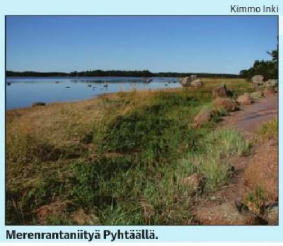

Merenrantaniityä Pyhtäällä.

Suojeltavia luontotyyppejä

Malin Ek

Rakkoleväyhteisöä.

Kimmo Inki

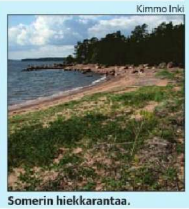

Somerin hiekkarantaa.

Ust-Lugan kasvavaa liikennettä ennakoiva riskipiste.

Juha Rika

Räyskä (silmälläpidettävä)
Räyskä pesii koko rannikkoa pitkin ulkosaaristo luodoilla joko yksittäin tai yhdyskunnissa.

Riskilä (EU:n lintudirektiivillä suojeltu)
Suhteellisen yleinen laji pesii yhdyskunnissa ulkosaaristossa.

Kimmo Inki

Itämerenlaukkaneilikka (äärimmäisen uhanalainen)
Suomessa äärimmäisen uhanalainen laji esiintyy vain suppealla alueella Haminan seudulla.

Selitteet

- Suojattavat ja silmällä pidettävät lajit
- Suojeltavat luontotyyppialueet
- Öljyonnettomuuden riskipiste

Lähde: Riikka Venesjärvi, Helsingin yliopiston kalatalouden ja ympäristöriskien tutkimusryhmä; OILRISK-hanke; SYKE; BirdLife Suomi; NANNUT-hanke; Alleco Oy.

Alueen öljylle herkkiä lajeja

Kovakuoriaiset	Linnut	Putkilokasvit	Putkilokasvit, vesikasvi	Näkinpartaislevät
• Aitoristikiitäjäinen	• Tylli	• Hukkariisi	• Hentonäkinruoho	• Kalvassiloparta
• Mörökilpikuoriainen	• Riskilä	• Pikkupunka	**Perhoset**	
• Kilokkikärsäkäs	• Räyskä	• Sorsanputki	• Punakoisa	**Kalat**
• Pulskasantiainen	• Selkälokki	• Itämerenlaukkaneilikka	• Rantapikkumittari	• Rantanuoliainen
• Vellamonsammal	• Karikukko	• Meriotakilokki	• Viirupikkumittari	

Öljykuljetukset Venäjältä

Luonto arvojärjestykseen

Uusi tietokanta määrittelee, mitä luontokohteita öljyonnettomuuden sattuessa tulisi suojata.

Anna Lindholm

KOTKA. Öljytankkeri ajaa karille Suomenlahdella. Laivan runko vaurioituu ja tankeista vuotaa öljyä mereen. Venäläinen raakaöljy leviää nopeasti, joten viranomaisilla on kiire käynnistää keräys- ja torjuntatoimet.

Tilanne on kuviteellinen, joskin täysin mahdollinen.

LÄHITULEVAISUUDESSA arvokkaiden luontokohteiden öljyyntyminen voidaan kuitenkin estää aiempaa tehokkaammin. Tutkimuskeskus Merikotkan vetämässä Oilrisk-hankkeessa on kehitetty tietokanta, jossa luontotyyppejä sekä eläin- ja kasvilajeja on arvotettu eri kiirellisyysluokkiin. Tietokanta toimii öljyntorjujien työkaluna ja auttaa valitsemaan, mitkä rannat suojellaan ja mitä ei.

– Suomenlahden rannikon ja saariston rantaviivan pituus on tuhansia kilometrejä, kun taas öljypuomien yhteenlaskettu pituus on noin 10 kilometriä. Suuren onnettomuuden sattuessa koko rannikkoa ei siis voida suojata, projektipäällikkö **Miina Karjalainen** perustelee.

> **Rantaviivan pituus on tuhansia kilometrejä, kun taas öljypuomien yhteenlaskettu pituus on noin 10 kilometriä.**
>
> **Miina Karjalainen**

KIIREELLISYYSLUOKITUKSESSA on huomioitu monia seikkoja, muun muassa lajin lainsäädännöllinen asema tai kuolleisuus tai luontotyypin altistuvuus öljyvahingolle. Painoarvoa on myös sillä, miten hyvin torjuntatoimet tehoavat.

– Esimerkiksi kalkkikivikallio voi puhdistua kovassa aallokossa öljystä itsestäänkin. Sen sijaan merenrantaniityt, hiekkarannat tai vedenalaiset rakkoleväyhteisöt ovat hyvin vaikeita puhdistaa, kertoo Helsingin yliopiston tutkija **Riikka Venesjärvi.**

– Linnut liikkuvat, joten on vaikea tietää, mitä alueita pitäisi suojata, jotta linnut eivät kärsisi öljyvahingosta. Sen sijaan monien kasvien tai hyönteisten sijainti tiedetään tarkkaan, joten öljyntorjuntatoimet kannattaa kohdistaa näille alueille.

Lisäksi tietokanta huomioi vuodenajan kuukauden tarkkuudella. Kevät ja kesä pesintä- ja kasvuaikoineen ovat lajien kannalta herkkää aikaa. Talvi tuo myös omat haasteensa: Jään alla kulkeutuva öljy voi tulla keväällä esiin mistä vain ilman, että tuhoja pystytään ennakoimaan.

– Öljyn kulkeutumisesta jään alla tiedetään vielä hyvin vähän. Tähän aiheeseen on selvästi tutkimuspainetta, Karjalainen toteaa.

NYT KEHITETTY tietokanta on tarkoitettu vain viranomaiskäyttöön. Sen tarkoituksena on opastaa viranomaisia – kuten pelastuslaitoksia tai Ely-keskuksia – paitsi suunnittelemaan myös kohdistamaan suojelutoimet oikein.

Sari Tauru

Projektipäällikkö Miina Karjalainen (vasemmalla) ja tutkija Riikka Venesjärvi tutkimuskeskus Merikotkasta ovat olleet mukana kehittämässä uutta tietokantaa öljyonnettomuuksien ennakointiin.

Liikennemäärät moninkertaistuneet

- Suomenlahden öljykuljetusten määrä on kahdeksankertaistunut vuodesta 1995 vuoteen 2012.
- Viime vuonna Suomenlahden kautta kulki 175 miljoonaa tonnia öljyä.
- Neljännes koko Venäjän öljyntuotannnosta kuljetetaan Suomenlahden kautta.
- Kasvun odotetaan edelleen jatkuvan. Vuoteen 2015 mennessä Suomenlahdella arvioidaan kulkevan vuosittain jopa 200 miljoonaa tonnia öljyä.

Lähde: Itämeriportaali, Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus

1,1 miljonan euron projekti loppusuoralla

- Oilrisk-hanke käynnistyi joulukuussa 2009 ja se päättyy maaliskuussa 2013.
- Työllistänyt Kotkassa 3 henkilöä, koko Suomessa 7–8 henkilöä.
- Budjetti 1,1 miljoonaa euroa. Rahoitus EU:lta, Central Baltic Interreg -ohjelmasta.
- Tutkimuskeskus Merikotka toimii hankkeen vetäjänä. Muut partnerit: Helsingin yliopisto, Kaakkois-Suomen Ely-keskus, Aalto-yliopisto, Suomen Ympäristökeskus sekä Tarton yliopisto.

Ei tavalliselle tallaajalle

Anna Lindholm

OILRISK-HANKKEESSA luotu tietokanta sisältää paljon ketä tahansa luonnossa liikkuja kiinnostavaa tietoa. Järjestelmästä löytyy esimerkiksi uhanalaisia tai silmälläpidettäviä lajeja monin paikoin pitkin Etelä-Kymenlaakson rannikkoa.

Tavallisella tallaajalla ei kuitenkaan ole pääsyä järjestelmään, sillä se on viranomaisten salasanojen takana.

Hankkeen projektipäällikkö **Miina Karjalainen** vahvistaa, että luontotietojen julkisuus on herättänyt keskustelua:

– Tietojen julkistaminen on kaksiteräinen miekka.

– Toisaalta voidaan olla sitä mieltä, että jos vaikkapa mökkiläinen tietäisi, että hänen tontillaan on harvinainen kasvi, hän voisi olla halukas suojelemaan sitä itse mahdollisilta öljyonnettomuudelta, toteaa tutkija **Riikka Venesjärvi.**

Markkinointimielessä myös öljypuomien valmistajat ajavat tietojen julkaisua.

TOISAALTA taas tiedetään, että jos uhanalaisen kasvin sijainti kerrotaan, sen voi käydä kuka tahansa keräilijä poimimassa.

– Uhanalaisten lajien tarkan paikkatiedon pitäminen viranomaiskäytössä on hallinnon linjaus ja siinä pysytään, Venesjärvi summaa.

Erilaisten luontotyyppien sijainti sen sijaan on julkista tietoa, jota pääsee kuka tahansa tarkastelemaan esimerkiksi rekisteröitymällä ympäristöhallinnon Oiva-järjestelmään.